

Nr 1 y

Trafikutskottets yttrande över bilaga 2 till propositionen 1973: 165 med förslag till vissa ekonomisk-politiska åtgärder jämte motioner.

Till finansutskottet

Genom beslut den 23 oktober 1973 har finansutskottet hemställt om trafikutskottets yttrande över propositionen 1973: 165 med förslag till vissa ekonomisk-politiska åtgärder såvitt avser bilaga 2, kommunikationsdepartementet, jämte eventuella motioner.

Med anledning härav får trafikutskottet anföra följande.

Anslag till vägväsendet

På riksstaten för innevarande budgetår har till *Byggnade av statliga vägar* anvisats ett reservationsanslag av 725,5 milj. kr. I syfte att göra det möjligt för vägverket att snabbt öka sin byggnadsverksamhet föreslås i propositionen 1973: 165 en ytterligare medelsanvisning om 115 milj. kr.

I motionen 1973: 2073 av herr Oskarson i Halmstad m. fl. (m, s, c, fp) har yrkats att riksdagen beslutar att av dessa medel 5 milj. kr. skall användas för planerad omläggning av järnvägen söder om Fjärås, där den kommande E 6 korsar Västkustbanan.

Från bl. a. regionalpolitisk synpunkt anses det enligt departementschefen vara angeläget att den utökade verksamheten inriktas på de sekundära och tertiära vägnäten. Närmast bör härvid kunna komma i fråga förstärkning och upprustning av broar med otillräcklig bärighet. En utökad medelsanvisning för det innevarande budgetåret föreslås även kunna användas för att påskynda viktiga, större vägprojekt.

Med understrykande av vad departementschefen sålunda anfört tillstyrker utskottet den förordade medelsanvisningen. Då denna skall kunna utnyttjas i sysselsättningspolitiskt syfte finner även utskottet det vara av stor vikt att vägverket samråder med arbetsmarknadsstyrelsen i vad avser regional fördelning, disponerad arbetskraft och igångsättnings-tidpunkt för de arbeten som härigenom skall utföras. Under hänvisning härtill och då utskottet nu liksom tidigare ej anser sig böra ingå på en prioritetsbedömning av de olika vägföretag som kan komma i fråga avstyrks motionen 1973: 2073.

Förslagen om ytterligare medelsanvisning med 75 milj. kr. till *Drift av statliga vägar* och 10 milj. kr. till *Bidrag till drift av enskilda vägar m. m.* har inte gett utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. Utskottet tillstyrker sålunda desamma.

Anslag till statens järnvägar

Under investeringsanslaget till *Järnvägar m. m.* föreslås en ytterligare medelsanvisning för innevarande budgetår om 70 milj. kr.

Enligt propositionen bör ett belopp om 75 milj. kr. beräknas för tidigareläggning till innevarande budgetår av investeringar i fasta anläggningar och rullande materiel. Den lämpliga fördelningen mellan dessa objektsgrupper anges till i runda tal 10 resp. 65 milj. kr. Hur det senare beloppet skall uppdelas på t. ex. lok och vagnar anses SJ böra bestämma bl. a. efter samråd med arbetsmarknadsstyrelsen. Överslagsvis beräknas beloppet räcka till beställning av 600—700 godsvagnar och för anskaffning av lok för ca 20 milj. kr. I beloppet 10 milj. kr. har även inräknats utrymme för vad som under budgetåret 1973/74 kan komma att krävas av statliga medel vid anläggande av en pendeltågstation i Flemingsberg i Stockholmsområdet. Totalkostnaden för en sådan station har angetts till storleksordningen 13 milj. kr. i 1973 års prisläge.

Till följd härav och till följd av Kungl. Maj:ts beslut tidigare i år angående vissa tidigarelagda investeringar måste enligt propositionen ytterligare medel anvisas under anslaget Järnvägar m. m. Det ytterligare medelsbehovet för budgetåret 1973/74 beräknas till 70 milj. kr.

I motionen 1973: 2092 av herr Helén m. fl. (fp) har, såvitt nu är i fråga (punkten 4), yrkats att riksdagen vid behandlingen av propositionen i denna del — utöver Kungl. Maj:ts förslag — beviljar SJ 100 milj. kr. att fördelas på planerade fasta anläggningar och projekteringar såsom verket finner för gott men med förtur för de projekt som gynnar trafiken på Norrland samt de som avser särskilt olycksdrabbade sträckor.

Även om den av motionärerna begärda anslagsökningen i och för sig framstår som välmotiverad har utskottet vid sin prövning av anslagsfrågan funnit Kungl. Maj:ts förslag böra godtas. Motionen 1973: 2092 avstyrks följaktligen i nu berörda del.

Övriga anslagsfrågor

I propositionen har också föreslagits ytterligare medelsanvisning för innevarande budgetår med 7 milj. kr. till *Posthus m. m.* och 2 milj. kr. till *Sjöfartsmateriel m. m.* Utskottet tillstyrker förslagen i fråga.

Stockholm den 8 november 1973

På trafikutskottets vägnar

SVEN MELLQVIST

Närvarande: herrar Mellqvist (s), Dahlgren (c), Lindahl (s), Hjorth (s), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Rosqvist (s), Lindberg (s), Håkansson (c), Östrand (s), Taube (fp), fru Thunvall (s), fröken Hörlén (fp) och herr Komstedt (m).

Avvikande meningar

1. av herrar Dahlgren (c), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Håkansson (c) och Komstedt (m) som ansett att utskottets yttrande efter en inledande redogörelse för yrkandena i propositionen och motionerna bort ha följande lydelse:

Utskottet inskränker sitt yttrande till att avse en granskning av de framlagda förslagen från enbart teknisk synpunkt. Att ta ställning i övrigt till propositionen och motionen 1973: 2092 i vad den rör ytterligare medelsanvisning till SJ samt att ta initiativ utöver dessa förslag får ankomma på finansutskottet.

Mot denna bakgrund har utskottet inte något att erinra mot de förslag som läggs fram i propositionen och motionen 1973: 2092 såvitt nu är i fråga. Däremot avstyrks motionen 1973: 2073 om att 5 milj. kr. av anslagsmedlen för byggande av statliga vägar skall användas för den i motionen angivna ombyggnaden.

2. beträffande *Anslag till statens järnvägar* av herr Taube (fp) och fröken Hörlén (fp) som ansett det stycke av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Även om" och slutar med "berörda del" bort ersättas med text av följande lydelse:

Den av Kungl. Maj:t föreslagna medelsanvisningen är enligt utskottets uppfattning och såsom motionärerna framhållit inte tillräcklig. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att investeringsanslagen till statens järnvägar under en följd av år prutats ner. Banunderhållet är

på många sträckor eftersatt och kraven på förbättringar av järnvägens standard — inte minst från säkerhetssynpunkt — är stora. Bl. a. på grund härav synes — utöver Kungl. Maj:ts förslag — en medelsanvisning om 100 milj. kr. erforderlig.

Av angivna belopp bör 70 milj. kr. beräknas för att av SJ i samråd med arbetsmarknadsstyrelsen i främsta rummet användas till:

1) byggandet av nya broar som ersätter gamla och nerslitna brokonstruktioner,

2) byggandet av helt nya planskilda korsningar mellan järnväg och landsväg, samt där så är befogat anläggandet av parallellvägar för att få bort nuvarande korsningar i samma plan,

3) förbättringar av signalsystem och anläggningar för kraftöverföring,

4) uppsättandet av inhägnader kring bangårdar och banområden.

SJ bör också, om verket skall kunna fullfölja intentionerna i propositionen och öka sin godshanteringsverksamhet, få ytterligare 20 milj. kr. för investeringar i godsterminaler och godsbangårdar. I detta sammanhang må nämnas att SJ har prioriterat en utvidgning av bangårdarna i Sundsvall och Uddevalla.

Vidare bör SJ få möjlighet att tidigarelägga det planerade dubbelspåret på sträckan Bräcke—Ånge så att dessa arbeten kan bedrivas i full skala under den väntade lågkonjunkturen 1975—1976. Anslag till markinlösen och förberedande projektering bör utgå redan nu och kan bedömas ha en gynnsam effekt i vad gäller sysselsättning av teknisk personal.

En upprustning av linjerna Gävle—Sundsvall och Gävle—Bollnäs—Ljusdal—Ånge—Bräcke—Östersund är nödvändig om SJ skall ha tekniska möjligheter att sätta in de nu planerade och under utexperimenterande varande snabbtågen för hastigheter över 200 km/tim på Norrlandslinjerna — och på så sätt göra Sverige rundare. Dessa förberedelse- och projekteringskostnader uppskattas till 10 milj. kr.

Under hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet sålunda att SJ — utöver de i propositionen föreslagna medlen — beviljas 100 milj. kr. för de arbeten och anskaffningar m. m. som av utskottet i det föregående angivits.